

Tussendoelen mondelinge communicatie

1. Deelnemen aan gesprekken

- 1.1 Kinderen nemen actief deel aan gesprekken in kleine en grote groepen.
- 1.2 Ze nemen initiatieven tijdens gesprekken.
- 1.3 Ze verwoorden hun gedachten en denkvragen.
- 1.4 Ze vervullen de rol van luisteraar en spreker.
- 1.5 Ze waarderen elkaar ideeën en vallen elkaar niet in de rede.

- 1.6 Kinderen nemen het initiatief tot gesprekken in kleine en grote groepen.
- 1.7 Ze kunnen een gesprekslijn vasthouden.
- 1.8 Ze stimuleren elkaar tot interactie.
- 1.9 Ze onderhandelen over betekenissen.
- 1.10 Ze houden rekening met wat gesprekpartners weten.

- 1.11 Kinderen kunnen een gesprek leiden.
- 1.12 Ze zorgen voor een goede beurtwisseling.
- 1.13 Ze grijpen op correcte wijze in als een gesprek vastloopt.
- 1.14 Ze voeren op een adequate wijze gesprekken met onbekenden.
- 1.15 Ze respecteren de inbreng van anderen ongeacht hun status.

2. Interactief leren

- 2.1 Kinderen kunnen zelf leervragen stellen.
- 2.2 Ze breiden hun kennis uit door observatie en onderzoek.
- 2.3 Ze gebruiken complexe taalfuncties (redeneren, vergelijken, concluderen).
- 2.4 Ze geven hun eigen mening.
- 2.5 Ze luisteren naar de mening van anderen.

- 2.6 Kinderen leiden op basis van verworven kennis nieuwe leervragen af.
- 2.7 Zij breiden hun kennis uit door leergesprekken en experimenten.
- 2.8 Ze kunnen de uitkomsten van een leergesprek of experiment verwoorden.
- 2.9 Ze zijn in staat op een beargumenteerde mening te geven.
- 2.10 Ze kunnen de mening van anderen verwoorden.

- 2.11 Kinderen construeren in samenwerking met anderen nieuwe kennis.
- 2.12 Ze kunnen nieuwe kennis overdragen aan anderen.
- 2.13 Ze kunnen met mate van zekerheid van een standpunt uitdrukken (het is waarschijnlijk dat...)
- 2.14 Ze kunnen in een discussie tot een afweging van argumenten komen.
- 2.15 Ze zijn in staat om een eigen standpunt ter discussie te stellen.

3. Taalgebruik

- 3.1 Kinderen spreken vrijuit.
- 3.2 Ze gebruiken taal doelgericht in reële contexten.
- 3.3 Ze zijn in staat hun taalgebruik non-verbaal te ondersteunen.
- 3.4 Ze zijn bereid volgens de geldende gespreksregels te communiceren.
- 3.5 Ze hebben een positief zelfbeeld als spreker en luisteraar.

- 3.6 Kinderen ondersteunen op actieve wijze de communicatie binnen de groep.
- 3.7 Ze kunnen hun gevoelens verwoorden.
- 3.8 Ze passen qua woordvorming en zinsbouw correct taalgebruik toe.
- 3.9 Ze stemmen hun taalgebruik af op de context.
- 3.10 Ze richten zich op het resultaat van hun taalgedrag.

- 3.11 Kinderen passen strategieën toe voor taalgebruik in context.
- 3.12 Ze zijn erop uit om hun mondelinge taalvaardigheid te verbeteren.
- 3.13 Ze onderkennen dat het belangrijk is dat hun taalgebruik verzorgd is.
- 3.14 Ze weten hoe ze de effectiviteit van hun taalgebruik kunnen vergroten.

3.15 Ze houden rekening met interculturele verschillen in taalgebruik.

4. Woordenschat.

- 4.1 Kinderen beschikken over een basiswoordenschat.
- 4.2 Ze breiden gericht hun (basis)woordenschat uit.
- 4.3 Ze leiden nieuwe woordbetekenissen af uit verhalen.
- 4.4 Ze zijn erop gericht woorden productief te gebruiken.
- 4.5 Ze maken onderscheid tussen betekenisaspecten van woorden.

- 4.6 Kinderen verbreden en verdiepen hun woordkennis.
- 4.7 Ze hanteren strategieën voor het afleiden van woordbetekenissen.
- 4.8 Ze hanteren strategieën voor het onthouden van woorden.
- 4.9 Ze kennen betekenisrelaties tussen woorden (onderschikking/bovenschikking).
- 4.10 Ze begrijpen figuurlijk taalgebruik.\

- 4.11 Kinderen kunnen hun woordenschat zelfstandig verbreden en verdiepen.
- 4.12 Ze kunnen strategieën verwoorden voor het afleiden en onthouden van woordbetekenissen.
- 4.13 Ze kunnen woorden buiten de context definiëren.
- 4.14 Ze leggen zelf betekenisrelaties tussen woorden.
- 4.15 Ze passen figuurlijk taalgebruik toe.

5. Begrijpend luisteren

- 5.1 Kinderen kunnen hun aandacht richten en gedurende langere tijd vasthouden.
- 5.2 Ze hebben een positieve luisterhouding.
- 5.3 Ze begrijpen een (voorgelezen) verhaal of informatieve tekst.
- 5.4 Ze kunnen belangrijke en minder belangrijke informatie onderscheiden.
- 5.5 Ze kunnen voorspellingen doen en deze al luisterend bijstellen.

- 5.6 Kinderen kunnen de hoofdgedachte uit een verhaal of presentatie afleiden.
- 5.7 Ze benutten de structuur van het verhaal of de presentatie bij het beluisteren ervan.
- 5.8 Ze kunnen verwijs- en oorzaak- gevolgrelaties in een verhaal of presentatie verwoorden.
- 5.9 Ze kunnen informatie uit een verhaal of presentatie selecteren.
- 5.10 Ze kunnen een verhaal of presentatie in eigen woorden samenvatten.

- 5.11 Kinderen kunnen kritisch luisteren naar mondelinge informatie.
- 5.12 Ze maken onderscheid tussen feiten en meningen.
- 5.13 Ze kunnen informatie uit diverse media selecteren.
- 5.14 Ze leggen verbanden tussen kennis uit diverse media.
- 5.15 Ze zijn zich bewust van de impact van media in het dagelijks leven.

6. Vertellen en presenteren

- 6.1 Kinderen kunnen een verhaal navertellen.
- 6.2 Ze kunnen een persoonlijk verhaal vertellen.
- 6.3 Ze rapporteren over hun observaties of ontdekactiviteiten.
- 6.4 Ze houden rekening met de luisteraars.
- 6.5 Ze gaan in op reacties van luisteraars.

- 6.6 Kinderen hanteren een geschikte opbouw voor een verhaal of presentatie.
- 6.7 Ze selecteren bij de voorbereiding relevante informatie.
- 6.8 Ze formuleren zorgvuldig en expressief.
- 6.9 Ze maken bij een presentatie gebruik van geheugensteuntjes.
- 6.10 Ze houden rekening met de achtergrondkennis van de toehoorders.

- 6.11 Kinderen bereiden zelfstandig een verhaal of presentatie voor.

- 6.12 Ze kunnen een verhaal of presentatie aan de doelgroep aanpassen.
- 6.13 Ze vertellen en presenteren expressief en op een persoonlijke manier.
- 6.14 Ze kunnen tijdens hun verhaal of presentatie improviseren.
- 6.15 Ze nodigen toehoorders uit tot het stellen van vragen.

7. Reflectie op communicatie

- 7.1 Kinderen kijken terug op gesprekken.
- 7.2 Ze leren hun eigen taaluitingen controleren.
- 7.3 Ze vertonen bewust taalleergedrag.
- 7.4 Ze snappen dat je verschillende spreek- en luisterdoelen kunt hebben.
- 7.5 Ze kennen de geldende beleefdheidsnormen voor communicatie.

- 7.6 Kinderen evalueren het taalgebruik van zichzelf en anderen.
- 7.7 Ze controleren het effect van hun taalgedrag.
- 7.8 Ze reflecteren op een verhaal of presentatie van zichzelf en van anderen.
- 7.9 Ze evalueren het luisterproces van zichzelf en van anderen.
- 7.10 Ze evalueren argumentaties van zichzelf en van anderen.

- 7.11 Kinderen kunnen beoordelingscriteria voor adequaat taalgebruik opstellen.
- 7.12 Ze kunnen verschillen tussen formeel en informeel taalgebruik verwoorden.
- 7.13 Ze kunnen verschillen tussen letterlijk en figuurlijk taalgebruik verwoorden.
- 7.14 Ze kunnen verschillen tussen dialect en standaardtaal verwoorden.
- 7.15 Ze weten dat er verschillen zijn tussen talen.

8. Reflectie op taal

- 8.1 Kinderen reflecteren op het taalgebruik van de groep.
- 8.2 Ze leren taal te objectiveren (bijvoorbeeld in taalgrapjes)
- 8.3 Ze leren onderscheid te maken tussen vorm en betekenis van woorden.
- 8.4 Ze ontwikkelen een fonologisch bewustzijn.
- 8.5 Ze ontwikkelen een fonemisch bewustzijn.

- 8.6 Kinderen maken gebruik van rijm en ritme in zelfgemaakte gedichten.
- 8.7 Ze kunnen onderscheid maken tussen verschillende woordsoorten.
- 8.8 Ze kennen de regels voor verbuiging van naamwoorden.
- 8.9 Ze kennen de regels voor vervoeging van werkwoorden
- 8.10 Ze kunnen verschillende genres in mondelinge teksten onderscheiden.

- 8.11 Kinderen kunnen gezegdes en spreekwoorden begrijpen en toepassen.
- 8.12 Ze reflecteren op zinsbouw en zinsconstructie.
- 8.13 Ze analyseren gedichten.
- 8.14 Ze kunnen zelf gedichten maken.
- 8.15 Ze zijn in staat expressieve taalvormen te declameren.